

Üniversite Öğrencilerinin Siber Zorbalık Tutumu ile Sosyal Medya Tutumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Investigation of the Relationship Between University Students' Cyberbullying Attitude and Social Media Attitude

Funda Karadağ, Doktora Öğrencisi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, fundakaradag3@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5640-0239>

Fatma Seçil Banar, Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi, staner@anadolu.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0924-9884>

Öz

İnternet ve sosyal medyanın anonimlik, eş zamanlılık, milyonlara ulaşabilme, zaman ve mekân sınırının ortadan kalkması gibi özelliklerinin; bilinçsiz ve kontrolsüz bir şekilde kullanılması çeşitli riskler barındırmaktadır. Bireylerin birbirlerine zarar verme gücünü arttıran sosyal medya, bir siber zorbalık aracı haline dönüşmüştür. Bu araştırma, iletişim fakültesi öğrencilerinin siber zorbalık tutumları ile sosyal medya tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin siber zorbalık tutumları ve sosyal medya tutumlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören 231 öğrenci

oluşturmaktadır. Katılımcıların 117'si kadın öğrenciler, 114'ü erkek öğrencilerdir. Araştırma modeli olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Siber Zorbalık Tutum Ölçeği ve Sosyal Medya Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin siber zorbalık tutumları ile sosyal medya tutumları arasında negatif yönlü bir ilişki çıkmıştır. Siber zorbalık alt boyutları ile sosyal medya alt boyutları arasında pozitif ve negatif yönlü ilişkiler belirlenmiştir. Siber zorbalık tutumu ile cinsiyet ve sosyal medya kullanım sıklığı arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Sosyal medya tutumu ile günlük internet kullanım sıklığı ve günlük sosyal medya kullanım sıklığı arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Abstract

The aim of this study is to investigate the relationship between cyber bullying and social media attitudes of Faculty of Communication Sciences students. At the same time, it was investigated whether students' cyberbullying attitudes and social media attitudes differ according to demographic variables. The sample of the study consists of 231 students studying at Anadolu University Faculty of Communication Sciences in 2018-2019 academic year. 117 (50.6%) of the participants were female students and 114 (49.4%) were male students. Relational survey model was used as the research model. Personal Information Form, Cyber Bullying Attitude Scale and Social Media Attitude

Scale were used as data collection tools. According to the results of the research, there was a negative relationship between cyber bullying attitudes and social media attitudes of the students. There were positive and negative relationships between cyber bullying sub-dimensions and social media sub-dimensions. There was a significant difference between cyberbullying attitude and gender, frequency of social media use. A significant difference was found between social media attitude and frequency of daily internet usage and frequency of daily social media usage.

*Bu araştırma, 2019'da Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basın ve Yayın Anabilim Dalı'nda sunulan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Keywords

İletişim, Zorbalık, Siber Zorbalık, Sosyal Medya, Üniversite Öğrencileri
Communication, Bullying, Cyber Bullying, Social Media, University Students

Geliş Tarihi / Received: 28. 04. 2022, Kabul Tarihi / Accepted: 12. 06. 2022

Karadağ, F., & Banar, F. S. (2022). Üniversite öğrencilerinin siber zorbalık tutumu ile sosyal medya tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yeni Medya*, 2022(12), 326-339. <https://doi.org/10.55609/yenimedya.1110511>

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler neticesinde insanlar bilgisayar, cep telefonu ve tablet gibi farklı iletişim araçları kullanmaya başlamıştır. Bu teknoloji; bilgiye ulaşmak, duygu ve düşünceleri ifade etmek, dijital ortamda arkadaş edinmek gibi çeşitli konularda insanlara olanaklar sunmaktadır. Bu tarz araçlar günlük yaşamda önemli iletişim araçlarıdır. Ancak bu araçların faydalı bir şekilde kullanımının yanı sıra yoğun ve bilinçsiz kullanımı, istenilmeyen davranışların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Sanal ortamın ve anonim olabilmenin verdiği rahatlıkla bireyler, bir kişiye veya bir gruba karşı tehdit, taciz, aşağılama, alay etme gibi birçok davranış sergileyebilirler. Bu tarz davranışların dijital ortamda gerçekleşmesiyle, siber zorbalık kavramı ortaya çıkmıştır.

Siber zorbalık eylemlerinin dünya genelinde bir sorun olduğu ve yaygınlığının da arttığı görülmektedir. Sanal bir ortamda gerçekleşen bu tarz zorbalık eylemlerinin altında birçok neden yatmaktadır (Tuncer & Dikmen, 2016: 96). Bunlardan biri de bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişimler ve bu teknolojilerin yaygın kullanımının getirdiği olumsuz etkilerdir. E-posta, anında mesajlaşma, sosyal medya, çevrimiçi oyun veya cep telefonlarına gönderilen dijital mesajlar ve resimler elektronik iletişim teknolojileri aracılığıyla yapılan siber zorbalık eylemleridir (Kowalski vd., 2014; Hinduja & Patchin, 2012).

İnternet teknolojilerinden biri olan sosyal medya, popülerliğinin bir yansıması olarak siber zorba olmak ve siber zorbalığa maruz kalmak gibi durumlar açısından popüler siteler olarak ortaya çıkmaktadır (Whittaker & Kowalski, 2015: 12). Sosyal medyanın anonim olabilmeye özelliği neticesiyle kişiler sahte profiller oluşturup, başka kişilerin profillerinde acımasız yorumlar yapabilir, kişileri kızdırıp ve korkutmaya çalışabilirler. Bu tarz durumlar sosyal medya uygulamalarını, siber zorbalık platformları haline dönüştürebilir.

Yukarıda bahsedilen problemin durumu ele alındığında sosyal medyanın bir siber zorbalık ortamı olduğu ve literatürde bununla ilgili çalışmalara yer verildiği görülmüştür (Tuncer & Dikmen, 2016; Johnson vd., 2016; Whittaker & Kowalski, 2015; Walker vd., 2011).

Dünya ve Türkiye genelinde yapılan araştırmalara bakıldığında zaman siber zorbalıkla ilgili çalışmalar sıklıkla ortaokul ve lise öğrencileri üzerine yapılmıştır (Erdur-Baker & Kavşut, 2007; Yaman & Peker, 2012; Baştürk- Akca vd., 2015; Hinduja & Patchin, 2013; Tran vd., 2018). Üniversite öğrencilerinin siber zorbalık eğilimleri ile ilgili daha kısıtlı bir literatür çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmalar incelendiğinde üniversite ortamında azımsanmayacak siber zorbalık eylemlerinin olduğu görülmektedir (Dilmaç, 2009; Gelibolu vd., 2016; Walker vd., 2011; Faucher vd., 2014).

Bu çalışmanın genel amacı; Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin, sosyal medya tutumu ile ilişkisini ortaya koymaktır. Çalışmanın amacını oluşturan konunun araştırılabilmesi için aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır. İletişim Fakültesi öğrencilerinin;

1. Siber zorbalık eğilimleri ve sosyal medya tutumları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır?

2. Siber zorbalık alt boyutları ve sosyal medya alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Siber zorbalık ve sosyal medya tutumları;

- Cinsiyetlerine

- İnterneti günlük kullanım oranlarına
 - Sosyal medyayı kullanım yoğunluğuna göre
- bir farklılık göstermekte midir?

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya tutumlarının, siber zorbalık üzerindeki etkisini ortaya çıkarmayı hedefleyen bu çalışma, literatüre bir katkı sağlaması yönünden önemlidir.

Siber Zorbalık

Siber kelimesi “sibernetik” teriminden türetilerek, bilişim ve iletişim sistemlerinin şekillendirdiği uzayı belirtmektedir (Yayla, 2013: 180). Birbirine bağlı bilgi teknolojisi açısından oluşan küresel etki alanına siber alan denilmektedir (Blank, 2011: 3). Basit anlatımıyla siber alan internet veya bilgisayar ortamının yarattığı sanal bir alandır. Bu tarz ortamlarda gerçekleştirilen zorbalık eylemleri ise siber zorbalık olarak ifade edilmektedir.

Anonim bir şekilde gönderilen zararlı ve virüslü e-postalar, içeriğinde hakaret, aşağılama, tehdit barındıran içerikler, mesajlar, sosyal ağlarda paylaşılan uygun olmayan görüntü ve videolar kişilerin yaşamında yeni bir tehdit alanı oluşturmaktadır. İnternetin belli bir etik çerçeve içerisinde kullanılmaması ve internetin kişilere zarar verecek şekilde kullanılması siber taciz ve siber gözetleyici gibi bireylerin ve kavramların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. İletişim teknolojilerinin zarar vermek amacıyla kullanım örneklerinden biri de siber zorbalıktır (Baştürk-Akca vd., 2014: 18).

Siber zorbalık, geleneksel zorbalık şekline benzemektedir. Ancak aralarındaki ayırt edici fark; siber zorbalığın iletişim araçları aracılığıyla, sanal bir ortamda gerçekleştirilmesidir (Erdur-Baker & Kavşut, 2007: 33). Cep telefon, bilgisayar ve diğer elektronik cihazların kullanımından kaynaklanan siber zorbalık; kasıtlı ve tekrarlanan zarar olarak tanımlanmıştır (Hinduja & Patchin, 2016).

Siber zorbalık biçimi ile çağdaş toplumdaki gençliğin, sataşma veya alay etme formlarının kurallarını değiştiren, yeni ve farklı bir zorbalık biçimi benimsediği görünmektedir. Aslında yüz yüze zorbalıktaki konum, aktörler, dil ve jestler evrimleşerek, elektronik ortama taşınmıştır. Fiziksel ortamdaki zorbalık, elektronik cihazlarla yeni bir seviyeye çıkartılmıştır (Brown vd., 2006). Zorba sözlü olarak taciz ettiğinde, mağdur her kelimeyi hatırlamayabilir, ancak e-postalar, metinler, sohbet odaları ve web siteleri söz konusu olduğunda, mağdur olan kişi zorbanın söylediklerini tekrar tekrar okuyabilir. Yazılı kelimeler, konuşulan kelimelerden daha somut ve ‘gerçek’ görünmektedir (Campbell, 2005).

Siber zorbalık görünmez ve kısmen anonim olarak gerçekleşir (Schultze-Krumbholz, 2013: 176). Siber zorba kimliğini, isimsiz e-postaları veya takma ekran adları kullanarak bir bilgisayar veya telefonun arkasına gizleyebilir (Hinduja & Patchin, 2014: 3). Siber zorba bazen anonim olabilir ve bunun anlamı; yüz yüze bir zorbalık olmadığı için bu anonim olma durumu bazı kişileri zorba olma yönünde cesaretlendirebilir (Campbell, 2005). Schneider ve arkadaşları (aktaran Mascotto, 2015: 7) anonim algısının, faillere daha fazla güç ve daha az sorumluluk duygusu verdiğine inanır. Ayrıca siber zorbalık herhangi bir yerde ve zamanda olabileceği için yüz yüze zorbalığa göre kaçış alanı daha azdır.

Öğrencilerin siber zorbalık yapma nedenleri ile ilgili yapılan bazı çalışmalarda, rastlanan bulgular; eğlence, can sıkıntısı ve intikam niyetiyle olduğu (Raskauskas & Stoltz, 2007), arkadaş

çevresini genişletmek, kendisine yapılan olumsuz bir davranışın intikamını almak (Yaman & Peker, 2012), başkalarını küçümseyip, dışlayarak aslında günlük yaşamlarında bulamadıkları ilgi ve dikkati, zorba davranışlar sergileyerek elde etmeye çalışmalarıdır (Dilmaç, 2009).

Siber zorbalık eylemlerinin kişide bıraktığı psikolojik, fiziksel ve akademik etkilere bakıldığında, bununla ilgili zorbalık eylemlerinin yaygınlığı da araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Zalaquett ve Chatters (2014) yaptıkları araştırmada katılımcıların %90'nın üniversitede siber zorbalığa maruz kaldığını bildirmişlerdir. Arıca ve diğerlerinin (2008), ortaokul öğrencileriyle yaptığı araştırmada, öğrencilerin %35,7'sinin siber zorba olduğu belirtilmiştir. Dilmaç (2009), üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada, öğrencilerin %22,5' inin en az bir kere siber zorbalıkla uğraştığını ve öğrencilerin yarısının yaşamları boyunca bir kez siber zorbalık mağduru olduğunu bildirmiştir. Literatürde siber zorbalığın yaygınlığı ile ilgili benzer sonuçlara yakın çalışmalar bulunmaktadır (Turan vd., 2011; Bayram & Sayılı, 2013; Wozencroft vd., 2015; Gahagan vd., 2015). Eroğlu ve Güler (2015), 505 üniversite öğrencisinin katıldığı araştırmalarında riskli internet kullanımının siber zorba/mağdur olmaya yol açtığını ortaya koymuşlardır. Walker ve diğerleri (2011) siber zorbalıkla ilgili yürüttükleri çalışmalarında, siber zorbalık için en sık kullanılan teknolojilerin spesifik örneklerini; Facebook (%56) ve cep telefonu (%43) olarak belirtmiştir.

Üniversite öğrencileri ile ilgili yapılan farklı bir araştırmada, katılımcıların siber zorbalığa maruz kaldığı yerler arasında en sık olarak "mesajlaşma" yer almaktadır. Bunu takip eden yerler sırasıyla; Twitter, Facebook, Instagram, Youtube' dur. Anlık mesajlaşma ve sohbet odaları ise diğer siber zorbalık mağduriyet kaynaklarıdır (Whittaker & Kowalski, 2015).

Yukarıda bahsedilen çalışmalar incelendiğinde, siber zorbalık eylemlerinin dünya genelinde bir sorun olduğu ve yaygınlığının da arttığı görülmektedir. Sanal bir ortamda gerçekleşen bu tarz zorbalık eylemlerinin altında birçok neden yatmaktadır (Tuncer & Dikmen, 2016: 96). Bunlardan biri de bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişimler ve bu teknolojilerin yaygın kullanımının getirdiği olumsuz etkilerdir. E-posta, anında mesajlaşma, sosyal medya, çevrimiçi oyun veya cep telefonlarına gönderilen dijital mesajlar ve resimler elektronik iletişim teknolojileri aracılığıyla gerçekleştirilen siber zorbalık eylemleridir (Kowalski vd., 2014; Hinduja & Patchin, 2012).

Siber zorbalık eylemlerinde potansiyel izleyici kitlesi geleneksel zorbalığa göre daha geniştir. Zorbalık, akran gruplarından büyük kitlelere ulaşabilir (Slonje & Smith, 2008: 48). Çevrimiçi ortamın büyüklüğü; internet aracılığıyla gönderilen bir içeriğin dünya çapında çok kısa sürede, milyonlara ulaşabildiği ve elektronik olarak iletilen içeriğin kontrolünün zor olduğu anlamına gelir (Rogers, 2010: 12).

Siber zorba failleri, kurban olarak seçtiği kişilere, zarar verebilecekleri çeşitli yöntemler uygularlar (Bauman, 2007). Siber zorbalığın; çevrimiçi kavga etme davranışlarından, siber tacize kadar birçok davranış formu bulunmaktadır. Bu nedenle siber zorbalık türleri çoktur ve siber zorbalık eylemleri için çok sayıda araçlar kullanılır (Bauman, 2010: 57).

Dijital ortamın farklı platformlarında gözlenen siber zorbalık eylemlerine, sosyal medya uygulamalarında da rastlamak mümkündür. Sosyal medya uygulamalarının özelliklerine bakıldığında; sahte hesaplar ile erişim sağlama imkânı, uygulamalarda gönderi paylaşımı ve yorum yapabilme, anonim olabilme özelliği, paylaşımlar için bir denetimin olmaması gibi durumlar sosyal medyada özel bilgi paylaşımı, hakaret, ifşa gibi siber zorbalık eylemlerini ortaya çıkarmaktadır (Yaşa & Pınarbaşı, 2018: 502).

Ipsos Araştırma Şirketi, içerisinde Türkiye'nin de bulunduğu 28 ülkede siber zorbalıkla ilgili yaptığı çalışmada; sosyal medyanın %65 oran ile siber zorbalığın uygulandığı, en yaygın platform olduğunu bildirmiştir (Ipsos, 2018).

Bitdefender Şirketi'nin 2017' de yaptığı Gençler ve Çevrimiçi Tehditler Raporu' na göre; siber zorbalığın en çok yaşandığı platform %40 oranı ile Instagram, %31 Facebook ve Snapchat, %21 Youtube olduğu bildirilmiştir (Popov, 2018).

Sosyal medyanın anonim olabileme özelliği neticesiyle kişiler sahte profiller oluşturup, başka kişilerin profillerinde acımasız yorumlar yapabilir, kişileri kızdırıp, korkutmaya çalışabilirler. Bu tarz durumlar sosyal medya uygulamalarını, siber zorbalık platformları haline dönüştürebilir. Siber zorbalıkla ilgili yapılan çalışmalar neticesinde elde edilen veriler, sosyal medya platformlarının birer siber zorbalık ortamı olduğunu göstermektedir. Dünya genelinde 3 milyar 484 milyon kişi aktif sosyal medya kullanıcısı olduğundan, sosyal medyanın siber zorbalık platformu haline gelmesi dikkate alınması gereken bir durumdur.

Yöntem

Bu araştırmada, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin, sosyal medya tutumu ile ilişkisini incelemek için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca çalışmada öğrencilerin cinsiyet, günlük internet kullanımı, sosyal medya kullanım sıklığı değişkenlerinin siber zorbalık ve sosyal medya tutumları üzerindeki yordayıcı etkisi incelenmiştir.

2018-2019 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde lisans eğitimi alan öğrenciler bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise fakültede öğrenim gören 231 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklemini oluşturan öğrenciler tabakalı örnekleme yolu ile seçilmiş ve araştırmaya gönüllülük esası ile katılım göstermişlerdir. Örneklem grubunun İletişim Bilimleri Fakültesi'nden seçilmesinin nedeni; iletişim öğrencilerinin iletişim teknolojileri, medya ve dijitalleşme ile ilgili alanlarda eğitim görmesidir.

Araştırmaya dört farklı bölümden öğrenciler katılmıştır. Bunlar "Sinema ve Televizyon", "Halkla İlişkiler ve Reklamcılık", "İletişim Tasarımı ve Yönetimi" ile "Basın ve Yayın" bölümlerinden oluşmaktadır. Her bölümden ve her sınıftan öğrencilerin, birbirlerine yakın oranda katılımcı olarak araştırmaya dahil edilmelerine dikkat edilmiştir.

Araştırmaya 117 (%50,6) kadın, 114 (%49,4) erkek öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaşları 18-29 arası değişmektedir. En yüksek katılımcı yaş grubu 138 (%59,7) kişiden oluşan 21-23 yaş grubudur.

Katılımcıların en fazla kullandıkları sosyal medya siteleri sırasıyla birinci sırada 206 (%89,2) kişi ile Youtube; ikinci sırada 202 (%87,4) kişi ile Instagram; üçüncü sırada 163 (%70,6) kişi ile Facebook ve dördüncü sırada 161 (%69,7) kişi tarafından kullanılan Twitter yer almaktadır.

İletişim Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin sosyal medya tutumu ile ilişkisini incelemeye yönelik üç ölçme aracı kullanılmıştır. Bunlar, araştırmacı tarafından katılımcıların demografik özelliklerini araştırmak üzere oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ile Siber Zorbalık Tutum Ölçeği ve Sosyal Medya Tutum Ölçeği'dir. Türkoğlu (2013) tarafından geliştirilen "Siber Zorbalık Tutum Ölçeği" kimlik gizleme, keyif, onaylama ve endişe alt boyutlarından oluşmaktadır. Öğrencilerin sosyal medya tutumlarını incelemek için Otrar ve Arın'ın (2015) "Sosyal Medya Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek dört tane alt boyuttan oluşmaktadır: Paylaşım ihtiyacı, sosyal yetkinlik, sosyal izolasyon ve öğretmenlerle ilişki.

Araştırma, 2-30 Nisan 2019 tarihleri arasında fakülte içerisinde olan öğrencilere ulaşılarak

gerçekleştirilmiştir. Verileri elde edebilmek için Anadolu Üniversitesi'nden gerekli izinler alınmıştır. İzinler alındıktan sonra verilerin toplanma aşaması doğrudan araştırmacı tarafından yürütülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerden elde edilen verilerin analizi IBM SPSS Statistics 24.0 programında yapılmıştır. Verilerin analizlerinde kullanılacak olan testleri belirlemek için Normal Dağılım uygulanmıştır. Analiz neticesinde veriler normal dağılım göstermediği için araştırmanın alt problemini oluşturan durumlara parametrik olmayan testler uygulanmıştır.

Etik Kurul Onayı

Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 02/04/2019 tarih ve 201713 sayılı kararı gereğince araştırma etik açıdan sakınca taşımamaktadır.

Bulgular

Araştırmada yer alan katılımcıların siber zorbalık tutumları ile sosyal medyaya yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla toplanan verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıda tablolar eşliğinde sunulmuştur.

Siber Zorbalık ile Sosyal Medya Tutumlarının Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin siber zorbalık ve sosyal medya tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Analiz neticesinde elde edilen bulgular aşağıda Tablo 1'de verilmiştir. Siber zorbalık tutumu ve sosyal medya tutumunun alt boyutları ile sosyal medya tutumu ve siber zorbalık tutumunun alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiş ve sonuçlar Tablo 2'de ve Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 1. Siber zorbalık tutumları ile sosyal medya tutumları arasındaki korelasyon analizi

		Siber Zorbalık Puanı	Sosyal Medya Puanı
Siber Zorbalık Puanı	r	1	-,167*
	p		,011
	N	231	231
Sosyal Medya Puanı	r	-,167**	1
	p	,011	
	N	231	231

* p<0,05

Elde edilen bulgulara göre tutum puanları arasında negatif yönlü düşük güçte bir ilişki bulunmaktadır ($r=-,167$ p<0,05). Dolayısıyla tutumlardan biri artarken diğeri azalmaktadır.

Tablo 2. Siber zorbalık tutumları ile sosyal medya tutum alt boyutlarının arasındaki korelasyon analizi

	Sosyal Medya Alt Boyutları	N	r	p
Siber Zorbalık Puanı	Paylaşım İhtiyacı	231	-,303**	,000
	Sosyal Yetkinlik	231	,222**	,001
	Sosyal İzolasyon	231	-,159*	,016
	Öğretmenlerle İlişki	231	-,055	,406

** p<0,01

Siber zorbalık tutum puanı ile sosyal medya alt boyutları arasındaki ilişkiye Tablo 2' de yer verilmiştir. Bulgular neticesinde siber zorbalık tutum puanı ile Paylaşım ihtiyacı ve Sosyal

izolasyon arasındaki ilişki negatif ve düşük güçtedir. Sosyal yetkinlik ve siber zorbalık arasındaki ilişkinin ise pozitif ve düşük yönde olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. Sosyal medya tutumları ile siber zorbalık tutum alt boyutlarının arasındaki korelasyon analizi sonuçları

	Siber Zorbalık Alt Boyutları	N	R	p
Sosyal Medya Puanı	Kimlik Gizleme	231	-,020	,762
	Keyif	231	-,149**	,024
	Onaylama	231	-,201**	,002
	Endişe	231	-,157*	,017

Sosyal Medya Tutum puanı ile Keyif, Onaylama ve Endişe alt boyutlarının arasındaki ilişkiye dair bulgulara Tablo 3' de yer verilmiştir. Elde edilen veriler neticesinde bulunan ilişkinin negatif yönde ve düşük güçte olduğu saptanmıştır.

Siber Zorbalık Tutum Alt Boyutları ve Sosyal Medya Tutum Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin siber zorbalık ve sosyal medya tutumlarının arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla her iki ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişki de incelenmiştir.

Tablo 4. Siber zorbalık tutum alt boyutları ve sosyal medya tutum alt boyutlarının arasındaki korelasyon analizi sonuçları

	K.G	Keyif	Onay	Endişe	P.İ	S.Y	S.İ	Ö.İ
r	1	,784**	,494**	,210**	-,118	,297**	-,194**	,024
K.G p		,000	,000	,001	,072	,000	,003	,718
N	231	231	231	231	231	231	231	,231
r	,784**	1	,530**	,256**	-,290**	,224**	-,162*	-,019
Keyif p	,000		,000	,000	,000	,001	,014	,777
N	231	231	231	231	231	231	231	,231
r	,494**	,530**	1	,381**	-,319**	,206**	-,197**	-,053
Onay p	,000	,000		,000	,000	,002	,003	,424
N	231	231	231	231	231	231	231	,231
r	,210**	,256**	,381**	1	-,225**	-,140*	,162*	-,142*
Endişe p	,001	,000	,000		,001	,033	,014	,031
N	231	231	231	231	231	231	231	231

Kimlik gizleme (K.G) alt boyut puanı ile keyif, onaylama, endişe ve sosyal yetkinlik (SY) alt boyut puanları arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre değişkenlerden birinin puanı artarken diğerinin puanı da artmaktadır. Kimlik gizleme alt boyut puanı ile sosyal izolasyon (S.İ) puanı arasında negatif ve düşük yönde bir ilişki bulunmaktadır.

Keyif alt boyut puanı ile kimlik gizleme, onaylama, endişe ve sosyal yetkinlik alt boyut puanları arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır. Keyif alt boyutu puanı ile paylaşım ihtiyacı (P.İ) ve sosyal izolasyon puanları arasındaki ilişki negatif yöndedir.

Onaylama alt boyut puanı ile kimlik gizleme, keyif, endişe ve sosyal yetkinlik alt boyut puanlarının pozitif yönde bir ilişki içerisinde olduğu saptanmıştır. Onaylama puanı ile paylaşım ve sosyal izolasyon alt boyutu puanlarına bakıldığında ise bulunan ilişki negatif yöndedir.

Endişe puanı ile kimlik gizleme, keyif, onaylama ve sosyal izolasyon alt boyut puanları pozitif yönde bir ilişki göstermektedir. Endişe alt boyutu puanı ile paylaşım, sosyal yetkinlik ve öğretmenlerle ilişki (Ö.İ) puanları ise negatif yönlüdür.

Cinsiyet

Öğrencilerin cinsiyet farklılığına göre siber zorbalık ve sosyal medya tutumlarının farklılık

gösterip göstermediği analiz edilmiştir. Farklılığın analiz edilmesi için Mann Whitney U Testi uygulanmış ve elde edilen verilere Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 5. Siber zorbalık tutumlarının ile alt boyutlarının cinsiyete göre mann whitney u testi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	U	p
Siber Zorbalık	Kadın	117	102,09	5041,50	,001
	Erkek	114	130,28		
Kimlik Gizleme	Kadın	117	103,23	5174,50	,003
	Erkek	114	129,11		
Keyif	Kadın	117	101,74	5000,00	,001
	Erkek	114	130,64		
Onaylama	Kadın	117	107,55	5680,00	,051
	Erkek	114	124,68		
Endişe	Kadın	117	109,45	5903,00	,131
	Erkek	114	122,72		

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre siber zorbalık tutumları değişmektedir. Tablo 5’de yer verilen sıra ortalamalarına bakıldığında bu oran erkeklerde 130,28 kadınlarda ise 102,09’dır. Erkeklerin sıra ortalamaları daha yüksek olduğu için siber zorbalık puanları da kadınlara oranla daha yüksektir. Kimlik gizleme ve keyif puanları cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermektedir. Her iki altboyutun sıra ortalaması dikkate alındığında erkeklerin kimlik gizleme tutumları ve siber zorbalıktan keyif alma durumları kadınlara göre daha yüksektir. Öğrencilerin Onaylama ve Endişe alt boyut puan ortalamaları ile cinsiyet değişkeni arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Öğrencilerin sosyal medya tutumları ile alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşım farklılaşmadığı analiz edilmiş ancak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Günlük Ortalama İnternet Kullanımı

Öğrencilerin siber zorbalık ve sosyal medya tutumlarının günde ortalama internet kullanımı değişkenine göre karşılaştırılması analiz edilmiştir. Siber Zorbalık Tutum puanı ($\chi^2=2,344$; $p>0,05$), Kimlik gizleme ($\chi^2=2,696$; $p>0,05$), Keyif ($\chi^2=1,009$; $p>0,05$), Onaylama ($\chi^2=2,059$; $p>0,05$), Endişe ($\chi^2=2,362$; $p>0,05$) puanları ile günde ortalama internet kullanımı arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Öğrencilerin Sosyal Medya Tutum puanları ortalamalarının günde ortalama internet kullanımına göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik Kruskal Wallis H testi yapılmış ve buna göre gruplar arasında bir anlamlı düzeyde bir farklılığın olduğu bulunmuştur ($\chi^2=15,357$; $p<0,05$). Farkın hangi grup arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tamhane T2 testi uygulanmıştır. Bulgulara göre söz konusu farklılığın; günde 5 saatten fazla internet kullanan öğrenciler ile günde 1-2 saat internet kullanan öğrenciler arasında olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Günde 5 saatten fazla internet kullanan öğrencilerin sosyal medya tutumları, günde 1-2 saat internet kullanan öğrencilere göre yüksektir.

Sosyal Medya Kullanım Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrencilerin siber zorbalık tutumlarının sosyal medyayı gün içerisinde kullanım yoğunluğuna göre değişip değişmediği analiz edilmiştir. Kruskal Wallis H testi uygulanan analizde gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2=11,798$; $p<0,05$). Test sonucunda bulunan farklılığın hangi gruba ait olduğunu saptamak için Post Hoc Tamhane T2 testi uygulanmıştır.

Tablo 6. Post Hoc Tamhane T2 testi

	Sosyal Medya Kullanım Sıklığı (i)	Sosyal Medya Kullanım Sıklığı (j)	Ortalama Farkı (i-j)	P
Siber Zorbalık	1 saatten az	1-2 saat	-,26931	,014
		2-5 saat	-,26271	,014
		5 saatten fazla	-,24891	,084

Tablo 6' da yer alan sonuçlara göre söz konusu farklılığın; sosyal medyayı bir saatten az kullanan öğrenciler ile 1-2 ve 2-5 saat aralığında kullanan öğrenciler arasında olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin Sosyal Medya Tutum puanları ortalamalarının sosyal medya kullanım yoğunluğuna göre farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiş ve bunun neticesinde gruplar arasında bir farklılık olduğu saptanmıştır ($\chi^2=27,873$; $p < 0,05$). Farklılığın hangi grup arasında olduğunu anlamak için uygulanan Post Hoc Tamhane T2 testi sonucuna göre; sosyal medyayı bir saatten az kullanan grubun paylaşım ihtiyacı ($\chi^2=30,253$; $p < 0,05$), sosyal yetkinlik ($\chi^2=19,870$; $p < 0,05$), öğretmenlerle ilişki ($\chi^2=9,425$; $p < 0,05$) tutumları sosyal medyayı 2-5 saat veya 5 saatten fazla kullanan gruptan daha azdır.

Sonuç

Öğrencilerin siber zorbalık ve sosyal medya tutumları arasındaki ilişkiye bakıldığında negatif yönde bir ilişkinin varlığı saptanmıştır. Her iki ölçeğin alt boyutları hariç tutulduğunda siber zorbalığa eğilimi yüksek olan öğrencilerin, sosyal medyaya yönelik tutumlarının düşük olduğunu söyleyebiliriz. Siber zorbalık tutumlarının, sosyal medya tutum alt boyutları ile ilişkisine bakıldığında; öğrencilerin sosyal medyada içerik paylaşımları ve içerikler üzerinden arkadaşlarıyla etkileşimde bulunmaları, öğrencilerin siber zorbalık tutumlarını azaltmaktadır. Bu bağlamda öğrenciler sosyal medyanın içerik paylaşma ve etkileşim özelliğini paylaşım ihtiyaçlarını gidermek için kullanmaktadır. Sosyal medyanın kendilerine sosyal yetkinlik kazandırdığını düşünen öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenciler kendi kişiliklerini, varoluşlarını ve diğer insanlar tarafından beğenilme arzularını sosyal medya aracılığıyla geliştirmeye çalıştıkça, öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin arttığı söylenilebilir. Sosyal medya kullanımının gerçek hayattaki durumları, ilişkileri olumsuz etkilediğini ve gerçek hayattan izole ettiğini düşünen öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerinin az olduğu görülmektedir. Sosyal medya vasıtasıyla sosyalleşmeye çalışan kişi zamanla kendini gerçek yaşamdan izole eder. Sosyal bir varlık olan insanın sanal dünyada yarattığı sosyalleşme şekli, gerçek yaşamdaki sosyalleşme kadar tatmin edici olmayabilir. Bu durumda gerçek hayattan izole olan kişi daha fazla haz almak için tekrar sanal dünyaya yönelir. Bu tarz yönelimler, internetin problemleri bir şekilde kullanılmasına sebebiyet verebilir ve kişiyi siber zorbalık davranışlarına yönlendirebilir.

Öğrencilerin sosyal medya tutum puanları ile siber zorbalık alt boyutları arasındaki ilişki karşılaştırıldığında; birbirini negatif yönde etkileyen bir ilişki söz konusudur. Başkalarının bilgisayarındaki bilgileri izinsiz kullanmak, birine incitici mesajlar göndermek ve kişilerin e-posta şifrelerini ele geçirmek gibi eylemlerden keyif alan öğrencilerin sosyal medya tutumları azalmaktadır. Bu bağlamda sosyal medya kullanımında aktif olan ve başkalarıyla etkileşimde bulunan öğrencilerin siber zorbalık eylemlerinden keyif almadığı saptanmıştır. İnternette başkalarının fotoğraflarını izinsiz kullanmak, dijital ortamda başkalarıyla alay etmek veya hakaret etmek gibi davranışlar siber zorbalığın onaylama alt boyutunu oluşturur. Sosyal medya tutum puanları yüksek olan öğrencilerin siber zorbalık eylemlerini onaylama durumlarının az olduğunu söyleyebiliriz.

Dijital ortamda siber zorbalık eylemlerini onaylayan, bu tarz eylemlerden keyif alan ve kimlik gizlemekte sakınca görmeyen öğrencilerin sosyal medya yetkinlikleri yüksektir. Elde edilen bulgular neticesinde arkadaşlık, özgüven, saygı ve sosyal ihtiyaçlarını sosyal medya aracılığıyla karşılayan öğrenciler; siber zorbalık eylemlerine yönelik daha olumlu bir tutum göstermektedir. Sosyal medyayı yaşamının odak noktasına yerleştiren öğrencilerin siber zorbalık eğilimlerine daha yatkın olduğunu söylemek mümkündür.

Sosyal medyada fazla zaman geçirmenin aile, okul ve arkadaşlık ilişkilerini olumsuz etkilediğinin ve bireyi gerçek yaşamdan soyutladığının bilincine varan öğrenciler, siber zorbalık eylemlerine yönelik olumsuz bir tutum içerisindedir. Bu bağlamda sosyal medyanın oluşturduğu izolasyonun farkına varmamak bireyleri siber zorbalık eğilimlerine yönlendirmektedir. Sosyal medyadan uzaklaşmak, gerçek yaşama daha fazla entegre olmak, sosyal aktivitelere katılmak öğrencilerin siber zorbalığa yönelik tutumlarını azaltmaktadır. Aynı zamanda sosyal izolasyon tutumu yüksek olan öğrencilerin; başkaları tarafından sosyal medya şifrelerinin ele geçirilmesi, kimlik bilgilerinin kullanılması, kendileri hakkında söylenti yayılması gibi durumlardan endişe ettiği görülmektedir.

Araştırmada siber zorbalık tutumlarının cinsiyete göre farklılaştığı görülmektedir. Erkek öğrencilerin siber zorbalığa yönelik tutumları kadın öğrencilere nispeten daha yüksektir. Literatürde yer alan önceki araştırmalara bakıldığı zaman üniversite öğrencileri arasında siber zorbalık eğilimlerinin erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir (Arıcak, 2009; Akbulut & Erişti, 2011; Dilmaç, 2009; İğdeli, 2018; Faucher, Jackson, & Cassidy, 2014; Kokkinos, Antoniadou, & Markos, 2014). Bu nedenle yapılan araştırma literatürdeki diğer araştırmaları destekler niteliktedir. Üniversite öğrencileri arasında kadın öğrencilerin siber zorbalığa duyarlılığı erkek öğrencilere göre daha yüksektir (Aktan & Çakmak, 2015; Gezgin & Çuhadar, 2012; İğdeli, 2018). Bu nedenle yapılan araştırmada erkeklerin siber zorbalık tutumlarının yüksek olmasının nedeni siber zorbalığa ilişkin duyarlılık eksikliğinden kaynaklı olabilir.

Öğrencilerin günlük internet kullanım sıklığı sosyal medya tutumlarını etkilemektedir. İnternette ortalama beş saatten fazla zaman geçiren öğrencilerin sosyal medya kullanımına ve paylaşım ihtiyacına yönelik tutumları daha yüksektir. Araştırmada öğrencilerin %77,4'ünün internet kullanım amaçları arasındaki ilk öncelikleri sosyal medyadır. Buradan yola çıkarak internette geçirilen zamanın bir kısmının sosyal medyada harcandığı söylenilebilir. İnterneti fazla kullanmak kişiyi gerçek yaşamdan izole ederek yalnızlaştırabilir ve internetin problemleri bir şekilde kullanılmasına sebebiyet verebilir.

Sosyal medyada daha az zaman geçiren öğrencilerin siber zorbalığa yönelik eğilimleri, sosyal medyada daha fazla zaman geçiren öğrencilere oranla daha azdır. Bu bağlamda sosyal medyada geçirilen vakit arttıkça, kişilerin siber zorbalığa olan eğilimlerinin artacağı söylenebilir.

Kaynaklar

Akbulut, Y., & Erişti, B. (2011). Cyberbullying and victimisation among Turkish University students. *Australasian Journal of Educational Technology*, 27(7), 1155-1170.

Aktan, E., & Çakmak, V. (2015). Halkla ilişkiler öğrencilerinin sosyal medyadaki siber zorbalık duyarlılıklarını ölçmeye ilişkin bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3(2), 159-176. <https://doi.org/10.19145/guifd.82735>

Arıcak, O. T. (2009). Psychiatric symptomatology as a predictor of cyberbullying among university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 34(34), 167-184.

Arıca, O. T., Siyahhan, S., Uzunhasanoğlu, A., Sarıbeyoğlu, S., Çıplak, S., Yılmaz, N., & Memmedov, C. (2008). Cyberbullying among Turkish adolescents. *Cyberpsychology & Behaviour*, 11(3), 253-261.

Baştürk-Akca, E., Sayımer, İ., Balaban-Salı, J., & Ergün-Başak, B. (2015). Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve siber zorbalık deneyimleri: Ankara örneği. *Global Media Journal TR Edition*, 5(10), 71-85.

Baştürk-Akca, E., Sayımer, İ., Balaban-Salı, J., & Ergün-Başak, B. (2014). Okulda siber zorbalığın nedenleri, türleri ve medya okuryazarlığı eğitiminin önleyici çalışmalarda yeri. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi*, 2(2), 17-30.

Bauman, S. (2010). *Cyberbullying: What counselors need to know*. Wiley.

Bauman, S. (2007, 2-4 November). Cyberbullying: a virtual menace. [Konferans sunumu]. In National Coalition Against Bullying National Conference, Melbourne, Australia.

Bayram, N., & Sayılı, M. (2013). Üniversite öğrencileri arasında siber zorbalık davranışı. *İÜHFMC*, 71(1), 107-116.

Blank, R. M. (2011). Guide for conducting risk assessments. *NIST Special Publication*, 1-85.

Brown, K., Jackson, M., & Cassidy, W. (2006). Cyber-bullying: developing policy to direct responses that are equitable and effective in addressing this special form of bullying. *Canadian Journal of Educational Administration and Policy*, (57) 1-36.

Campbell, M. A. (2005). Cyber bullying: An old problem in a new guise? *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 15(1), 68-76.

Dilmaç, B. (2009). Psychological needs as a predictor of cyber bullying: a preliminary report on college students. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(39), 1308-1325.

Erdur-Baker, Ö., & Kavşut, F. (2007). Akran zorbalığının yeni yüzü: siber zorbalık. *Eurasian Journal of Educational Research*, 31-42.

Eroğlu, Y., & Güler, N. (2015). Koşullu öz-değer, riskli internet davranışları ve siber zorbalık/ mağduriyet arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 118-129.

Faucher, C., Jackson, M., & Cassidy, W. (2014). Cyberbullying among university students: gendered experiences, impacts, and perspectives. *Education Research International*, 1-10.

Gahagan, K., Vaterlaus, J. M., & Frost, L. R. (2015). College student cyberbullying on social networking sites: conceptualization, prevalence, and perceived bystander responsibility. *Computers in Human Behavior*, 55, 1097-1105.

Gelibolu, M. F., Bayır, E. A., Demiralay, R., & Akdenizli, İ. (2016). Öğrencilerin siber mağduriyet yaşama durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Konferansı*, (s. 107-115).

Gezgin, D. M., & Çuhadar, C. (2012). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin siber zorbalığa ilişkin duyarlılık düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 93-104.

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2012). Cyberbullying: neither an epidemic nor a rarity. *European Journal Of Developmental Psychology*.

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2013). Social influences on cyberbullying behaviors among middle and high school students. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(5), 711-722.

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2014). Cyberbullying: Identification, prevention, & response. <https://www.cyberbullying.us>

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2016, Kasım 26). 2016 cyberbullying data. <https://cyberbullying.org/2016-cyberbullying-data>

İğdeli, F. (2018). Üniversite öğrencilerinin siber zorbalık, siber mağduriyet ve siber zorbalık duyarlılıklarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. [Yayımlanmamış yüksek lisan tezi] Anadolu Üniversitesi.

Ipsos. (2018). Cyberbullying a global advisor survey. <https://www.ipsos.com/en/global-views-cyberbullying>

Johnson, L. D., Haralson, A., Batts, S., Brown, E., Collins, C., Buren-Travis,, A., & Spencer, M. (2016). Cyberbullying on social media among college students. *ACA Knowledge Center: Vistas Online*, 1-8.

Kokkinos, C. M., Antoniadou, N., & Markos, A. (2014). Cyber-bullying: an investigation of the psychological profile of university student participants. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 35(3), 204-214.

Kowalski, R. M., Giumetti, G. W., Schroeder, A. N., & Lattanner, M. R. (2014). Bullying in the digital age: A critical review and meta-analysis of cyberbullying research among youth. *Psychological Bulletin*, 1073-1137.

Mascotto, B. (2015). Exploring the impact of anonymity on cyberbullying in adolescents: an integrative literature review. [Yükseklisans tezi] University of Victoria.

Otrar, M., & Arın, F. S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 391-403.

Popov, C. (2018, Haziran 6). Top 5 worst online platforms for bullying, and what to do if your kid is bullied. <https://www.bitdefender.com/box/blog/family/top-5-worst>

Raskauskas, J., & Stoltz, A. D. (2007). Involvement in traditional and electronic bullying among adolescents. *Developmental Psychology*, 43(3), 564-575.

Rogers, V. (2010). *Cyberbullying : Activities to help children and teens to stay safe in a texting, twittering, social networking world*. Jessica Kingsley Publishers.

Schultze-Krumbholz, A. (2013). Cyberbullying risk and protective factors, consequences and prevention. [Doktora tezi] BerliFreien Universität Berlin.

Slonje, R., & Smith, P. K. (2008). Cyberbullying: Another main type of bullying. *Scandinavian Journal of Psychology*, 49, 147-154.

Tran, D., Shukri, R., & Do, D. (2018). Factors related to cyber bullying among high school students in Hanoi, Vietnam. *The Canadian Journal of Clinical Nutrition*, 6(1), 107-122.

Tuncer, M., & Dikmen, M. (2016, 6-8 Ekim). Sosyal ağlarda bekleyen yeni tehlike: siber zorbalık. [Konferans sunumu] 4 International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium, Elazığ, Türkiye.

Turan, N., Polat, O., Karapirli, M., Uysal, C., & Turan, S. G. (2011). The new violence type of the

era: Cyber bullying among university students violence among university students. *Neurology, Psychiatry and Brain Research*, 17(1), 21-26.

Türkoğlu, S. (2013). Ergenlerin problemleri internet kullanımları ile siber zorbalık eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Marmara Üniversitesi.

Walker, C. M., Sockman, B., & Koehn, S. (2011). An exploratory study of cyberbullying with undergraduate university students. *TechTrends*, 55(2), 31-38.

Whittaker, E., & Kowalski, R. M. (2015). Cyberbullying via social media. *Journal of School Violence*, 11-29.

Wozencroft, K., Campbell, M., Kimpton, M., & Leong, E. (2015). University students' intentions to report cyberbullying. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 15, 1-12.

Yaman, E., & Peker, A. (2012). Ergenlerin siber zorbalık ve siber mağduriyete ilişkin algıları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 819-833.

Yaşa, H., & Pınarbaşı, T. E. (2018). Sosyal medyada bir siber zorbalık örneği: Mina Başaran. *International Journal of Social Science*, (69), 501-512.

Yayla, M. (2013). Hukuki bir terim olarak "siber savaş". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 177-202.

Zalaquett, C. P., & Chatters, S. J. (2014). Cyberbullying in college: Frequency, characteristics, and practical implications. *Sage Open*, 1(8), 1-8.

Extended Abstract

Information and communication technologies, which have entered our lives with the development of technology, have provided many opportunities for human life. At the same time, it has brought innovation and convenience to our lives. Thanks to the birth and development of the Internet, it has become easier to access information through communication tools. The internet has become an interactive structure, especially with the web 2.0 technology, which was developed by considering web 1.0 technology. Thanks to internet technologies, individuals; they reach information more easily, interact with other people and communicate, produce content in social networks and socialize. At the same time, the lives of internet technology users; It facilitates in many areas such as education, entertainment, communication, trade, health, shopping and banking. The rapid developments in internet technology affect many areas of life positively. However, the concept of cyberbullying, which is one of the negative effects of these developments, should not be ignored. Unconscious and uncontrolled use of the internet, which is a part of technological developments, can lead to cyberbullying.

Cyberbullying is a type of bullying that is done in the digital media, unlike traditional bullying. Hinduja and Patchin (2010: 208) define cyberbullying as "intentional and repetitive harm done using computers, mobile phones and other electronic means". It is seen that cyberbullying acts are a worldwide problem and its prevalence is increasing. There are many reasons behind such acts of bullying that take place in a virtual platform (Tuncer & Dikmen, 2016: 96). One of them is the rapid changes in information and communication technologies and the negative effects of the widespread use of these technologies.

When we look at the studies conducted in the world and in Turkey, studies on cyberbullying have often been conducted on secondary school and high school students (Erdur-Baker ve

Kavşut, 2007; Yaman ve Peker, 2012; Baştürk-Akca vd., 2015; Hinduja ve Patchin, 2013; Tran vd., 2018). There is a more limited literature study on the cyberbullying tendencies of university students. When these studies are examined, it is seen that there are significant cyberbullying acts in the university environment (Dilmaç, 2009; Gelibolu et al., 2016; Walker et al., 2011; Faucher et al., 2014).

This research was conducted to examine the relationship between the cyberbullying attitudes of communication faculty students and their social media attitudes. At the same time, it was examined whether students' cyberbullying attitudes and social media attitudes differ according to demographic variables. The universe of the research consists of students studying at Anadolu University Faculty of Communication Sciences in the 2018-2019 academic year. The sample of the research consists of 231 students studying at the faculty. The students forming the sample were selected by stratified sampling. This research was carried out between 1-30 April 2019 by reaching students studying at Anadolu University Faculty of Communication Sciences in the 2018-2019 academic year. Personal information form, cyber bullying attitude scale and social media attitude scale were used to measure students' attitudes in the research. The analysis of the data obtained from the students participating in the research was made in the IBM SPSS Statistics 24.0 program.

According to the results of the research, there was a negative relationship between students' cyberbullying attitudes and their social media attitudes. Positive and negative relationships were determined between cyberbullying sub-dimensions and social media sub-dimensions. A statistically significant difference was found between male and female students according to their cyberbullying attitude scores.

Men's cyberbullying attitudes are higher than women's. The comparison of students' cyberbullying and social media attitudes according to the average daily internet use variable was analyzed. Social media attitudes of students who use the internet more than 5 hours a day are higher than those who use the internet for 1-2 hours a day. It has been determined that the cyberbullying attitudes of the students who use social media for less than 1 hour are lower.

As a result, students use social media to share and interact with content and to meet their sharing needs. It is seen that the cyberbullying tendencies of the students who think that social media gives them social competence are high. It can be said that cyberbullying tendencies of students increase as students try to develop their own personality, existence and desire to be liked by other people through social media. It is seen that the cyberbullying tendencies of the students who think that the use of social media negatively affects the real-life situations and relationships and isolates them from real life are low. The form of socialization created by the human being, who is a social being, in the virtual world may not be as satisfying as the socialization in real life. In this case, the person isolated from real life turns to the virtual world again to get more pleasure. Such orientations can cause problematic use of the internet and lead people to cyberbullying behaviors.

Destekleyen Kurum/Kuruluşlar *Supporting-Sponsor Institutions or Organizations:*

Herhangi bir kurum/kuruluştan destek alınmamıştır. None

Çıkar Çatışması *Conflict of Interest:* Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. None

Katkı Oranı (Birden fazla yazarı olan makale başvuruları için)

Author Contribution Percentage (For article submissions with more than one author):

Birinci yazar: % / First Author Percentage ___ 50 ___

İkinci yazar: % / Second Author Percentage ___ 50 ___